

ДОГОВОР О ОДРЖАВАЊУ МАНИФЕСТАЦИЈЕ ПОСВЕЋЕНЕ КАРЛУ САГАНУ

Током боравка бившег председника организације Europlanet проф. Најџела Мејсона (молекуларног физичара и научника у области космичких истраживања) у Србији, на његову иницијативу, 27. августа 2026. одржан је састанак на Астрономској опсерваторији у Београду, где је уједно и седиште Europlanet Hub-а којим председава др Ивана Милић Житник. Проф. Мејсон, један од оснивача Еуропланета и његов бивши председник, у разговорима је наступао у име ове организације.

Поред проф. Мејсона на састанку су присуствовали директор проф. др Лука Ч. Поповић, др Милан Стојановић, др Милан Ћирковић и Јован Алексић испред АОБ, као и проф. др Анђелка Ковачевић са Математичког факултета у Београду. Основни циљ овог састанка био је разговор о организацији активности у Србији у оквиру предстојећег манифестације која ће трајати месец дана а у част познатог популаризатора астрономије под називом "Месец дана посвећених Карлу Сагану". Поред ове, разматране су и друге научне теме које би могле бити од интереса за Астрономску опсерваторију.

"Месец дана посвећених Карлу Сагану" је међународна иницијатива више институција која ће се одржати у периоду од 20. новембра до 20. децембра 2026. године. Иницијативу

координира Европски институт за астробиологију у блиској сарадњи са организацијом Europlanet, а њоме ће бити обележено 30 година од смрти Карла Сагана. Њен шири циљ је промоција космичких наука и јачање улоге и видљивости Европе у области космичких истраживања.

На састанку је договорено даље развијање програма у Србији у оквиру манифестације посвећене Карлу Сагану, уз учешће Астрономске опсерваторије у његовој реализацији. Програм ће обухватити јавна предавања у Палати науке и посебан Дан науке, посвећен представљању истраживања у области космичких наука у Србији и могућностима снажнијег укључивања наших истраживача у европске и међународне програме. Позив за институционално учешће у овој иницијативи упућен је и Институту за физику у Београду.. Europlanet је, посредством свог регионалног центра, изразио спремност да помогне у организацији оваквог догађаја.

Време за реализацију ових активности је посебно погодно након потписивања Споразума Артемис од стране Србије 16. јула 2026. године. Шири циљ стога није само обележавање научног наслеђа Карла Сагана, већ и јачање повезаности истраживача, студената и институција из Србије са међународном научном заједницом у оквиру програма Артемис, европских програма за истраживање и иновације, организације Europlanet и међународних универзитетских партнерстава.

Посебна пажња посвећена је идентификовању области у којима би Србија могла да пружи значајан, видљив и заједнички допринос међународним космичким истраживањима. Др Милан Стојановић је предложио да Дан науке обухвати и посебну сесију посвећену могућностима у оквиру програма Horizon Europe у области космичких наука, која би истраживачима из Србије пружила информације о релевантним позивима, инструментима финансирања и могућностима за учешће у европским заједничким пројектима.

У наставку састанка, разговарано је о досадашњем учешћу Србије у међународним пројектима (Horizon, Telescope networks, Opticon,...), а посебно је наглашен значај савремених база података (VAMDC и друге).